

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ
aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac
Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, &
ecclesiasticorum doctorum scriptis ...**

Venetiis, 1579

De epist. grad. & aliis vsq[ue] ad offe. c. 31.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

Omnibus diebus celebras positus super librum, vel super altare manibus, ita ut palme librum tangant, vel (ut placuerit) librum tenens, legit *in* intelligibili voce. Si celebrat solenniter legat de missa voce cum ministris, similiter *Graduum* et *Evangelium*. *lecta* respondetur a ministris, *Deo gratias* et similiter stans ut prius, prosequitur *Gloriale*, *Aleluia*, et *Tractum* et *Sequentiam*, si dicenda sint. Quibus dictis celebrans si privatim celebret, ipsemet seu minister porrat librum *Missalis* ad alteram partem altaris in cornu evangelij, et dum transit ante medium altaris caput cruci inclinet, et *Missale* sic locat, ut posterior pars libri respiciat ipsam cornu altaris, et non ad parietem, siue ad partem eius contra se directam. Locato *Missali* in altari, celebrans redit ad medium altaris, et ibi stans profunde inclinatus, iunctis manibus ante pectus lenatisque ad Deum oculis, secrete dicit, *Munda cor meum* et *Domine Deus Rex celi et terre* etc. *Sube* ut in ordinaro. Quibus dictis vadit ad librum *Missalis*, ubi stans versus illum iunctis manibus ante pectus, dicit intelligibili voce, *Domine Deus Rex celi et terre* etc. *Deinde* pollice dextre manus signo crucis signat, primo librum super principio Evangelij, quod est dicturus, postea seipsum in fronte, ore, et pectore, dicens, *Sequentia* vel *Evangelium*, *Sancti Evangelij* etc. *Gloria* etc. *Domine*. Tum iunctis iterum ut prius manibus stans ut supra, prosequitur Evangelium usque ad finem. Quo finito ministri respondent *Amen* etc. et celebrans elevans parumper librum, osculatur evangelium; preterquam in missis *Sanctorum*, in quibus non osculatur, et nisi celebret coram summo Pontifice, aut Cardinali, vel coram Patriarcha, Archiepiscopo vel Episcopo in eorum residentijs, quo casu deferretur cuilibet predictorum osculandus liber, et ipse celebrans tunc non osculatur. Dicto evangelio stans in medio Altaris versus Crucem elevans et iungens manus, caputque cruci inclinans incipit (si dicendum sit) *Credo*, cum dicit *in unum* etc. caput cruci inclinatur, quo erecto stans ibidem iunctis ante pectus manibus, ut prius, prosequitur usque ad finem. Cum dicit, *Jesus Christum*, caput cruci inclinatur. Cum dicit, *Et incarnatus*

Ritus celebrandi

Et incarnatus est, vsque ad **Homo factus est** Inclusive genu
flectit. Cum dicit **Et vitam venturi seculi, Amen** producit sibi
manu dextra signum crucis a fronte ad pectus. In missa solen-
ni Subdiaconus circa finem vltimę Orationis accipit amba-
bus manibus librum epistolarum deferens illuz supra pectus,
& facta Altari genuflexione in medio, vadit a parte epistolę cõ-
tra altare, & legit epistolam, quę lecta redit ad celebrantē, oscu-
latur eius manum, & ab eo benedicitur, præterquam in missis
Defunctorum. Deinde idem subdiaconus accipit **Missale** ce-
lebrantis, defert ad cornu euangelij in Altare, ibi ministrans
celebranti, qui lecto euangelio, & per Diaconum delato libro
euangeliorum ad altare, imponit incensum in thuribulū. Dein-
de Diaconus dicit, **Abunda cor meum**, genuflexus ante alta-
re, accepto libro euangeliorū de altari, & benedictione a celebra-
te, osculataque illius, manu vadit euz subdiacono a sinistris ad
locum euangelij contra altare versus populum, vbi Subdia-
cono librum tenente, medio inter duos Acolithos tenentes can-
delabra accensa, dicit **Dominus vobiscum**, iunctis manibus.
Cum dicit, **Sequentia** &c. signat frontem, os, pectus, & librum.
Postea ter librum incensat, hoc est in medio a dextris, & a sini-
stris, & prosequitur Euangelium iunctis manibus. Interim ce-
lebrans stat iunctis manibus a cornu epistolę versus euange-
lium. Quo finito osculatur sacerdos librum a Subdiacono sibi
delatum, & a Diacono ter incensatur. Postea stās in medio al-
taris versus crucem, incipit (si dicendum sit) **Symbolū**, stan-
tibus post eum Diacono & Subdiacono, deinde ad altare acce-
dentibus, & cum eo prosequentibus, vt dictuz est ad **Siquam**
excellentis. Si quandoque celebrās cantat missam sine Diacono
& Subdiacono, **Epistolam** cantat aliquis lector super pelliceo
indutus, qui in fine nõ osculatur manū celebrantis. Euangelium
autē cantat ipse celebrās ad cornu Euangelij, qui & in fine misse
cātat. **Ite missa est** vel **Benedicamus dño** Pro tps diuersitate.

De Offertorio, & alijs vsque ad Canonem. Cap. 32.
O Icto Symbolo, vel si non sit dicendum, dicto euangelio
celebrans osculatur Altare in medio, & iunctis manibus
ante pectus, ibidem a stantē sinistra ad dextram vertit se ad po-
pulum, & extendens ac iungens manus dicit, **Dns vobiscum**,
& iun-